

visko to je také logickým důsledkem všeobecné a základní zásady trestního práva (§§y 1, 2, 3, 233, 238 tr. zák.); že každá trestně dospělá osoba, jakmile se u ní nesbíhá některý z důvodů trestnosti vylučujících (§ 2 písm. a — c tr. zák.), je vypravena takovou mírou soudnosti a schopnosti usuzovací a rozpoznávací, by si uvědomila význam a dosah toho kterého činění v oněch směrech, jež se stanoviska práva trestního mají význam. S hlediska platného zákona a zejména hledě k ustanovení §u 3 tr. zák. je proto neudržitelným názor, že vina ve smyslu trestního práva vyžaduje vědomí o trestnosti závadného jednání. Obžalovaného nemůže tudíž omlouvatí obrana, že v projevech řečníka, spoluobžalovaného Rudolfa Sch-a, nespatořoval nic trestného, ježto touto obranou uplatňuje v pravdě neznalost zákona, podle §u 3 tr. zák. neospravedlňující. Vzhledem k tomu, co uvedeno, dlužno naopak o stěžovateli za to míti, že objektivní protizákonnost výroků Sch-ových poznati mohl, právě tak, jak o něm (stěžovateli) bylo právoplatným rozsudkem nalézacího soudu uznáno, že si uvědomil dosah svého jednání, opodstatňujícího, jako u Sch-a zločin podle §u 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. Stížnost namítá neprávem, že se stěžovateli ukládá v pravdě ručení za trestní zavinění osob třetích. Činíť se zodpovědným jen proto, že nedostál povinnosti jemu jako řiditeli shromáždění uložené, ačkoli protizákonnost projevů Sch-ových postřehnouti mohl. Nikoli za výroky Sch-ovy jest mu nésti zodpovědnost, nýbrž za to, že se jim proti příkazu §u 11 odstavec druhý zákona neopřel. Jde tu ve skutečnosti o opomenutí proti danému příkazu, které po rozumu §u 238 tr. zák. je trestno, poněvadž je v §u 11 a 19 shromažďovacího zákona za trestné prohlášeno, i když při něm nebylo ani zlého úmyslu.

Obžalovaného nemůže ospravedlniti ani poukaz na to, že neshledával k zakročení proto příčiny, poněvadž prý ani přítomný zástupce vlády proti předneseným řečem nevystoupil. Uplatňujeť tu stížnost moment právně nezávažný. Přehlíží, že podle §u 11 je to p ř e d e v š í m povinností řiditele a pořadatelů shromáždění a že se tito mají protizákonnostem opřítí ihned. Nemůže se proto obžalovaný vymlouvatí na trpné chování zástupce vládního, zvláště když nelze trestnost činiti odvislou od toho, že i jiný nekonal snad své povinnosti. Vzhledem k tomu nebylo zapotřebí, by rozsudek uváděl důvody v tom směru, proč nepřiznává významu trpnému chování vládního zástupce.

Čís. 2032.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Čin ve smyslu §u 14 čís. 3 zákona jest spáchán a dokonán již předsevzetím skutku opodstatňujícího popuzování k zášti o sobě; nezáleží na výsledku protizákonné činnosti.

Pojmu »záště« odpovídá vyšší stupeň odporu, nenávisti nebo nepřátelského zaujetí proti někomu.

Spadá sem vyhláška, že přístup na kluziště jest dovolen jenom »Stammesdeutschen«.

(Rozh. ze dne 24. června 1925, Zm II 21/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského soudu v Opavě

ze dne 3. listopadu 1924, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle §u 14 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř., napadá stížnost výrok soudu, že kluziště bylo sice soukromým majetkem tělocvičného spolku v B., že však přístup na ně byl dovolen každému, kdo zaplatil vstupné, takže obžalovaní jakožto členové kluzištního výboru nebyli oprávněni dáti vyvěsiti veřejně kluzištní řád s nadpisem: »Zutritt ist nur Stammesdeutschen gestattet« a vylučovati tak osoby národnosti české a židovské z návštěvy kluziště. Naproti tomu uplatňuje zmateční stížnost, že zjištění soudu o veřejnosti a všeobecné přístupnosti kluziště přišlo k místu způsobem formálně vadným, poněvadž prý soud z výpovědí svědků, o které zjištění to opírá, opomenul vzíti v úvahu důležité části, přičítací se zjištění tomu; je prý proto výrok soudu neúplným podle čís. 5 §u 281 tr. ř. Při tom snaží se stížnost, hodnotíc samostatně výpovědi svědecké jakož i ostatní výsledky průvodní, dokázati správnost obhajoby obžalovaných, že kluziště bylo podnikem soukromým, náležejícím tělocvičnému spolku v B., a že stíhaným nadpisem měla býti způsobem pro každého patrným vyjádřena jednak výlučně soukromá povaha kluziště, jednak na jevo dáno, že kluziště je přístupno jen členům spolku, jejich příslušníkům a uvedeným hostům. Leč, i kdyby se obhajoba ta vzala za podklad, nemohlo by to na stavu věci ničeho měniti, neboť, mělo-li podle úmyslu spolku býti kluziště přístupným jen uvedeným osobám, stačilo vyjádřiti, že přístup je volným jen členům spolku, jich příslušníkům a uvedeným hostům, a nebylo pražádného důvodu vyvěšovati nadpis závadného znění. Právě ta okolnost, že proti potřebě byl volen nadpis závadný a že dle zjištění rozsudku, — jež stížnost ve svých obsáhlých vývodech vůbec nenapadá, — byl vstup na kluziště proti vstupnému povolován ostatnímu obyvatelstvu bez ohledu na to, je-li návštěvník členem spolku neb uvedeným hostem, nasvědčuje správnosti předpokladu soudcovského, že závadný nadpis byl volen schválně a že byl tenděčně namířen proti Čechům a židům. Poněvadž obhajoba obžalovaných není s to, by změnila něco na právním posouzení věci, není třeba obírat se jednotlivými vývody stížnosti k doličení neúplnosti výroku soudcovského jakož i vnitřního odporu, ježto vývody ty nedotýkají se podstaty věci a tudíž skutečností rozhodných, jak to čís. 5 §u 281 tr. ř. předpokládá. Důvodu zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř. zde tudíž není.

Není tu však ani podkladu k dovolávání se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Bylo již uvedeno, že ani obhajoba obžalovaných není s to přivoditi příznivější nazírání na věc. Zjištěno je dále, že se obžalovaný N. vzpíral z počátku proti pojmutí oněch slov do kluzištního řádu z důvodu, že by to mohlo vésti k přetřásání věci (Weiterungen), a vzal kromě toho soud za prokázáno, že obžalovaný H. byl s vyvěšením nadpisu proto srozuměn, že židé b-ští se mu hnusí (»weil ihm die Juden in B. ekelhaft sind«). Z hořejších okolností v souvislosti se skutečností stížností nepopíranou, že vstup na kluziště byl povolován každému, kdo zaplatil vstupné, plyne závěr, že po úmyslu obžalovaných měl býti vstup povolen příslušníkům německé národnosti bez rozdílu, jsou-li členy tělo-

cvičného spolku či uvedenými hostmi. Zmíněné okolnosti jsou však také neklamným důkazem toho, že jednání obžalovaných nelze si vysvětliti jinak, než že pošlo z nenávisti a nepřátelského odporu proti příslušníkům národnosti české a židovské, o čemž lze tím méně pochybovati, vezme-li se zřetel na známou mentalitu německo-nacionálních kruhů a ducha, jakým ve směrech, o něž jde, jsou proniknuty, zejména v krajích, kde národnostní a politické protivy jsou zvláště přiosťřeny. Dlužno proto dáti soudu za pravdu, že jednání obžalovaných je výronem a výrazem záště proti jednotlivým skupinám obyvatelstva (Čechům a židům) pro jejich národnost a rasu; odpovídáť pojmu záště vyšší stupeň odporu, nenávisti nebo nepřátelského zaujetí proti někomu. K této zášti obžalovaní popuzovali, poněvadž ve vyvěšení závadného nadpisu lze spatřovati vhodný a způsobilý prostředek, vyvolávati u jiných osob proti příslušníkům národnosti české a židovské pocity záště v naznačeném směru. Neboť v té míře, v jaké byl závadný nadpis způsobilým uraziti pocity příslušníků národnosti české a rasy židovské, byl také objektivně způsobilým, oživit u osob, s obžalovanými stejně smýšlejících, pocity nepřátelství a klíčící zášti proti oněm příslušníkům. Poukaz stížnosti na to, že žádný spolek nemůže býti nucen, by přenechával svá zařízení soukromé osobě, byť i proti úplatě, k používání neb spolužívání, je pochybeným, poněvadž v tomto případě je neodporovatelně zjištěno, že obžalovaní dovolili používati podniku každému, kdo zaplatil vstupné, a jen Čechy a židy z toho vyloučili ze zmíněných trestných pohnutek. Obžalované nemůže též omluviti, že stejného nadpisu bylo po leta nezávadně používáno na plovárně téhož tělocvičného spolku v B.; nehledíc k tomu, že to rozsudek výslovně nezjišťuje, je pro posouzení věci směrodatným jen skutkový stav projednávaného případu. Rovněž nezáleží na tom, že se nad nadpisem v B. nikdo nepozastavoval, a že zejména židé považovali za samozřejmé, že kluziště německo-nacionálního spolku není pro ně přístupným. Nevyžadujeť se ke skutkové podstatě přečinu, o něž jde, by závadný výrok vyvolal skutečně nějaký výsledek, tudíž nepřátelské pocity a smýšlení a dokonce měl v zápětí násilnosti neb nepřátelské činy proti příslušníkům zmíněných skupin. Čin dle §u 14 čí. 3 zákona na ochranu republiky jest naopak spáchán a dokonán již předsevzetím skutku. opodstatňujícího popuzování k zášti o sobě a není přípustno, činiti skutkovou podstatu odvislou od výsledku protizákonné činnosti pachatele, poněvadž sankcí zákona nemá býti postižen teprve skutečně nastalý nebo zamýšlený výsledek popuzování, nýbrž nebezpečí, s popuzováním spojené a záležející v tom, že pachatel svým jednáním může u druhých osob vyvolati nepřátelské smýšlení proti příslušníkům napadených skupin obyvatelů. Že jednání obžalovaných vykazovalo skutečně objektivní způsobilost zákonem předpokládanou, dovozuje nalézací soud důvodně z toho, že, kdyby přes zákaz Čechů a židů na kluziště se dostavili, mohlo by to vésti ku sporům, k projevům nenávisti a nepřátelským činům. Je konečně na snadě, že pro otázku kvalifikace činu je zhola nerozhodno, z jakého podnětu dostala se záležitost, o níž jde, před soud, a že to byli právě obžalovaní, kteří, podavše proti jednomu svědkovi žalobu pro urážku na cti, přivedli ji ve známost úřadů. Záleží jen na tom, zda zjištěný skutkový stav naplňuje podstatu trestného činu obžalovaným za vinu kladeného.